بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުން ޝީޓް

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2024/HC-A/190
- އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް: ސުލްޠާނާ އަޙްމަދު، މާފަލަހީގެ / ކ.މާލެ
- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ފަރާތް: 1. މުޙައްމަދު ޝަރީފް، މ.ސަނީ ކޮސްޓެޖް / ކ.މާލެ
  2. މުޙައްމަދު ސަޢީދު، މ.އައްސޭރި / ކ.މާލެ
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ވަގުތީ އަމުރާގުޅޭ ނިންމުމެއް

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު ހަސަން ޝަފީޤު

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޒީދު

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަލީމް

ނިމުނު ތާރީޚް: 04 ޖުމާދަލްއާޚިރާ 1446
05 ޑިސެންބަރު 2024

ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚް:

05 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1446

08 ސެޕްޓެމްބަރު 2024

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- ނަންބަރު: 144-B8/VN/2024/01
- ނިންމި ތަން: ސިވިލް ކޯޓު
- ބާވަތް: ވަގުތީ އަމުރާގުޅޭ ނިންމުމެއް
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް: 10 ޖުލައި 2024
- ނިމުނު ތާރީޚް: 11 އޮގަސްޓް 2024

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް

ސުލްޠާނާ އަހުމަދު، މަތުގަލީގެ / ހ.މާލެ

ޤާނޫނީ ވަކީލު: އޭބީ. އަހުމަދު ނާޝިފް އަބްދުއްސަލާމް / ދަ ލީގަލްބޭސް

އިސްތިއުނާފު ރައްދުވި ފަރާތް

1. މުޙައްމަދު ޝަރީފް، މ.ސަނީ ކޯސްޓް / ހ.މާލެ
2. މުޙައްމަދު ސައީދު، މ.އައްސިރި / ހ.މާލެ

ޤާނޫނީ ވަކީލު: އޭބީ. މުޙައްމަދު މަޢުޝޫފް މަޢުރޫފް / ލީ ސްޓްރެޓިޖިކް އެލް.އެލް.ޕީ

މަދަނީ- ވަގުތީ އަމުރާގުޅޭ ނިންމުމެއް- ވަގުތީ އަމުރު ނެރެދޭފަދަ ހާލަތެއް ނެތުން – ސްޓޭޓަސް ކުއޯ

ފަނޑިޔާރު ޙަސަން ސަޢީދުގެ ރައުޔު

ތަޢާރުފު

1. މިއީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 144-B8/VN/2024/01 ވަގުތީ އަމުރާމެދު ނިންމިގޮތް އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި ހ.މާލެ / މ.ފާގަތިގެ، ސޮލްޖާނާ އަހްމަދު[1]ގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން ބަލާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ. މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފުކުރައްވާފައިވާ ފަރާތަކީ، ހ.މާލެ / މ.ސަނީ ކޯސްޓް، މުޙައްމަދު ޝަރީފް[2] އަދި ހ.މާލެ / މ.އަލްސިދަ، މުޙައްމަދު ސަޢީދު[3] އެވެ.

ކޭސް ހިނގާފައިވާ ގޮތް

2. އިސްތިއުނާފުކުރާ ސޮލްޖާނާ އަހްމަދު އާއި އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ މުޙައްމަދު ޝަރީފު އާ ދެމެދު މ.ފާގަތިގެ 7 ވަނަ ފަންގިފިލާގެ އެޕާޓްމަންޓް 701 އާއި އެޕާޓްމަންޓް 702 10 އެޕްރީލް 2016 އިން ފެށިގެން 5 އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ކުއްޔަށް ދިނުމަށް އެއްބަސްވުމެއް ވެއެވެ.[4]

3. މި އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު 11 އެޕްރީލް 2021 އިން ފެށިގެން 10 އެޕްރީލް 2023 އާ ހަމައަށް ދުވަސް އިތުރުކުރެވިފައިވެއެވެ.[5] އަދި 11 އެޕްރީލް 2023 އިން ފެށިގެން 10 އެޕްރީލް 2024 އާ ހަމައަށް

---

[1] އައިޑީކާޑު ނަންބަރު A051788

[2] އައިޑީކާޑު ނަންބަރު A010731

[3] އައިޑީކާޑު ނަންބަރު A035713

[4] Lease Agreement Relating to 7th Floor 2 Bedrooms (Apartment 701), M·Faagathige, Fandiyaaru Magu, Male', Maldives (15 February 2016) އާއި Lease Agreement Relating to 7th Floor 3 Bedrooms (Apartment 702), M·Faagathige, Fandiyaaru Magu, Male', Maldives (15 February 2016)

[5] Amendment 1: Extension of Agreement for the Lease Agreement Relating to 7th Floor 2 Bedrooms (Apartment 701), M·Faagathige, Fandiyaaru Magu, Male', Maldives (11 April 2021) އާއި Amendment 1: Extension of Agreement for the Lease Agreement Relating to 7th Floor 3 Bedrooms (Apartment 702), M·Faagathige, Fandiyaaru Magu, Male', Maldives (11 April 2021)

ފަހަރަށް އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށް 10 އޭޕްރީލް 2024 ގައި ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ވެފައިވާ އެއްބަސްވުން ވަނީ ނިމުމަކަށް އައިސްފައެވެ.[6]

4. މ.ފާގަތިގެ 7 ވަނަ ފަންގިފިލާގެ އެޕާޓްމަންޓް 701 އާއި 702، މުޙައްމަދު ޝަރީފް އާއި މުޙައްމަދު ސައީދުގެ ކިބައިންނާއި އެ ދެފަރާތުގެ ސަބަބުން މ.ފާގަތިގެ 7 ވަނަ ފަންގިފިލާގައި އުޅޭ މީހުންގެ ކިބައިން އެތަން ހުސްކުރުމަށް އަމުރު ކޮށްދިނުމަށް އެދި ސުލްޠާނާ އަބްދަލުގެ ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓަށް މައްސަލަ ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.[7]

5. ވަގުތީ އަމުރަކަށް އެދި ހުށަހަޅާ އެ މައްސަލައާ ގުޅިގެން ސިވިލް ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ ސުލްޠާނާ އަބްދަލުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު SCPD-02/2022 (09 މާރިޗު 2022) ޕްރެކްޓިސް ޑިރެކްޝަންގައި މަދަނީ މައްސަލަތަކާއި ގުޅިގެން އަވަހަށް ފިޔަވަޅު އަޅަންޖެހޭ ބާވަތްތަކުގެ މައްސަލަތަކުގެ ތެރޭގައި މި މައްސަލަ ނުހިމެނޭކަމަށް ފެންނާތީ އާއި މި މައްސަލައަކީ މައްޗަށް ދަޢުވާއަކާ ނުލައި އަވަސް ފިޔަވަޅުއެޅުމުގެ ގޮތުން ވަގުތީ އަމުރެއް ނެރެންޖެހޭކަމަށް ނުފެންނާތީ ބާޠިލްކޮށް ސުލްޠާނާ އަބްދަލުގެ ފަރާތުން އެދިފައިވާ ވަގުތީ އަމުރު ނުބަލައިގަތުމަށް ނިންމާފައެވެ.[8]

6. ސިވިލް ކޯޓުގެ މި ނިންމުމާ ދެކޮޅަށް ސުލްޠާނާ އަބްދަލުގެ ފަރާތުން 23 ޖޫން 2024 ގައި މިކޯޓަށް މައްސަލަ ސިވިލް ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ. އަދި 10 ޖުލައި 2024 ގައި މ.ފާގަތިގޭގެ 701 އާއި 702 ވަނަ ނަންބަރު އެޕާޓްމަންޓް ހުސްކޮށް އެޕާޓްމަންޓްތަކުގެ ތަޅުދަނޑިއާއި އަޅުގެ ވެރިޔަކަށް އެ ފަރާތަށް ހަވާލުކުރުމާއި

---

[6] Amendment 2: Extension of Agreement for the Lease Agreement Relating to 7th Floor 2 Bedrooms (Apartment 701), M·Faagathige, Fandiyaaru Magu, Male', Maldives (11 April 2023) އާއި Amendment 2: Extension of Agreement for the Lease Agreement Relating to 7th Floor 3 Bedrooms (Apartment 702), M·Faagathige, Fandiyaaru Magu, Male', Maldives (11 April 2023)

[7] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1432-CVC-2024 ފައިސަލާ

[8] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1432-CVC-2024 ފައިސަލާ ނިމުނުގޮތް

އެޕާޓްމަންޓުތަކަށް ވަދެ އެ ތަންތަން ހުސްކުރުމުގެ ބާރު އެ ފަރާތަށް ދިނުމަކާއި ސުލްޠާނާ އަބްދުއްރަޙީމް ލިބެންޖެހޭ ކުއްޔާއި ބިލްތައް ދެއްކުމަށް އަމުރުކޮށްދިނުމަކާއި އެކަމާ އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތްތަކުން ހިފެހެއްޓުމަށް އެފަރާތްތަކުގެ މުދާ ރައްކާތެރިން ބޭރަށް ގެންދިއުން މަނާކުރުމަށް އަމުރު ކޮށްދިނުމަށް އެދި ވަނީ އަމުރަކަށް އެދިފައިވެއެވެ.

7. ސުލްޠާނާ އަބްދުއްރަޙީމްގެ ފަރާތުން އެދިފައިވާ ގޮތަށް ވަގުތީ އަމުރު ނެރެދެއްވުން ނުކުރައްވަން ނިންމަވައި ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 144-B8/VN/2024/01 ވަގުތީ އަމުރާގުޅޭ ނިންމުމެއް ނިންމާފައިވެއެވެ.

8. މި ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 144-B8/VN/2024/01 ވަގުތީ އަމުރާގުޅޭ ނިންމުމާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ބަލާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެވެ.

ސިވިލް ކޯޓުގެ ނިންމުން

9. ސިވިލް ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ:

"ވަގުތީ މައްސަލައިގައި އެދިފައިވާ ކަންކަމުގެ ތެރޭގައި މ.ފާމަތީގެ އެޕާޓްމަންޓް 701 އަދި 702 ގެ މުއްދަތު ހަމަވުމަކާހެދި އެޕާޓްމަންޓުތައް ހުސްކޮށް ހަވާލުކުރުމަށް، އަދި ވަޢުދާ ނުފުއްދުމުގެ ސަބަބުން ލިބިފައިވާ ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ހޯދުމަށް ސުލްޠާނާގެ ފަރާތުން އެދިފައިވެއެވެ. އަދި ވަޢުދާ ނުފުއްދުމުގެ ސަބަބުން ލިބިފައިވާ ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ނަގައިދިނުމާ ނުވަތަ ކުއްޔާ އާއި އަދި ވަޢުދާ ސުލްޠާނާ އަބްދުއްރަޙީމް ލިބިފައިވާ ގޮތަށް ކުއްޔާ އަދި ވަޢުދާ ލިބޭނެ ފައިސާ ދެއްކުމަށް ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ހެދި ހުށަހެޅުމާ ސިވިލް ކޯޓުން ބަލަމުންދާ ދަޢުވާގައި ބުނެފައި ކަނޑައެޅިގެން ދާނުލާ، އެ ހުށަހެޅުމަކީ ބޭރުން ކަނޑައެޅުމުގެ ކުރިން އެކަން ސާބިތުކުރާނެ ގޮތަކީ ނަގާފައި ވަޢުދާ މަޢުލޫމާތު އަސާސްތަކަށް ފަދަ ބޭރަކުން އަދާނު ނުކުރުމުގެ ބާރު ކޯޓަށް ލިބިގެން ނުވެއެވެ. ވީމާއެ ސުލްޠާނާ އަބްދުއްރަޙީމް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ވަގުތީ އަމުރު ނުކުރެވިދާނެ ބަޔާން ނުކުތާކަށް ކާނުއަޅައި ވަގުތީ އަމުރަށް އެދި ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ހުށަހެޅުން ނިންމަން ފެށުނެވެ."

މިފަދައިންނެވެ.

އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހެޅުނު ނުކުތާ

10. އިސްތިއުނާފު ހުށަހަޅާ ފަރާތުން އަންނަނިވި ނުކުތާ ހުށަހަޅާ އެ ނުކުތާއާ ބެހޭގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވަކާލާތުކޮށްދީފައެވެ. އެގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާއަކީ:

10.1 ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާ ހިޔާވަތް އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް (ދައުލަތް) ވ. މާލެ ހައި ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް 2023/SC-A/28 މައްސަލައިގައި، ޝަރީޢަތުގައި ހިނގަމުންދާ މައްސަލައިގައި ހިފުން ކަމެއް ނުވަތަ ބާރުވެރި އެ އޮޑަރަކަށް ދުވަސްތަކެއްޖެހުމަށް އަންގައި ކޯޓުން ނެރޭ އަމުރަކީ ޝަރީޢަތުގައި އޮތް މައްސަލައަށް ދާއިރު ގޮތުން ގޮތެއް ނިމުނީ ކަމަށް ނުބެލެވޭނެ ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް އިރު، އަދި އެ ފޭސިލިޓީގައި ވާ ބެލެންސް އޮތް ކޮންޓިނިއަންސް ބެލުމާ ހިލާފަށް ވަކިން އަމުރުގެ ނިންމުން ނިންމާފައިވާކަމަށް ބެލެން ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ފާހަގަކުރި ކަންކަން

11. ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2023/SC-A/28 ޤަޟިއްޔާ (އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. މާލެ ހައި ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް) ގައި ވަކިވީ އަމުރަށް އެދި ފަރާތުން އެދިފައިވާ ސްޓޭޓަސް ކޯ ދުވަހަށްއޮޅުވާލުމަށް ކަމަށާއި، މައްސަލައިގައި މަސްލަހަތު ނިމުމުގެ ކުރިން ވަޒީފާ ފަހުން ނުލިބިދާނަމަ، ޕީ-ބެރިއަރގެ މޯގޭޖްގެ ދަރުން ޗިޕްސްގެ ދައިރާގެ ކޯސްޓިކަމުގައި ބަޔާނިވާން އެދި ދަރިވަރުންނަށް އެ ފުރުސަތު ގެއްލިގެންދާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި މިއުސޫލު އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހެޅިފައިވާ މި މައްސަލައަށް ތަތުބީޤުކުރާއިރު އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުންވެސް އެދިނު ސްޓޭޓަސް ކޯ ދުވަހުއްޖެހުމަށްކަމުގައި، އެއީ އިސްތިއުނާފު ބަލައިގަތް ފާހަގަކުރުމުގެ މުހިއްމު ޝަރީފު އެޖާބަތެއްކަމާއި ކޯޓަށް ހިފުމުގެ ކުރިން އޮތް

ގޮތަށް އެޕާޓްމަންޓްތަކުގެ ވެރިފަރާތުގެ ގޮތުގައި އޭނާ ހުރުމަކާއި މިއީ ވަކިން ފިޔަވަޅުއެޅުމުގެ ގޮތުގައި އެދިފައިވާ ކަމެއްކަމަށް ފާހަގަކުރެއެވެ.

12.އަދި އެއްބަސްވުމުގެ 13 ވަނަ މާއްދާއަކީ ކުއްޔަށް ދިން ފްލެޓަށް ކުރިން އޮތް ޙާލަތަށް (ސްޓޭޓަސް ކުއޯ) އަން ރުޖޫޢަވުމަށް މަޖުބޫރުކޮށްދޭ މާއްދާއެއް ކަމާއި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ވަކިން އަމުރަށް އެދޭ ފޮތުގައި އެދިފައިވާ ފަދައިން މި މާއްދާއަކީ ތަން ހުސްކޮށްދުމަށް އޮތް ޤާނޫނީ އަސާސެއްކަމުގައި ނަމަވެސް ކޯޓުން މި މާއްދާއާ ގުޅޭ ގޮތުން ވަކި ގޮތަކަށް ނިންމުމުގެ ކުރިން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އެދުނީ ވަކިން ފިޔަވަޅުއެޅުމުގެ ގޮތުން އެޕާޓްމަންޓްތަކުގެ މިލްކުވެރިކަން މުޙައްމަދު ޝަރީފް ކުއްޔަށް ހިފުމުގެކުރިން އޮތް ޙާލަތަށް ގެނައުންކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ފާހަގަކުރެއެވެ.

13.ސިވިލް ކޯޓުގެ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ 95 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ތަރިކައިގެ މައްސަލަތަކުގައި މުދާ ބެލެހެއްޓުމަށް އަމާނަތްކުރާނެ ފަރާތަކާމެދު އެއްބަސްނުވެވިއްޖެނަމަ، ވާރިސުންގެ ތެރެއިން މީހަކު އަމާނަތްކުރުމުގެ ބާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި މި މާއްދާއަށް ބަލާލުމުންވެސް މައްސަލަ ނިމުމުގެ ކުރިން ވަގުތީ ގޮތުން މުދާ ބެލެހެއްޓުމަށް ވަކި ފަރާތަކާ ޙަވާލުކުރުމުގެ އުސޫލު ޤާއިމުކޮށްފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަނީ ސަބްޖެކްޓް އަބަދަވަރަށްވެސް ޤާނޫނުގެ މުދަލުގެ ސްޓޭޓަސް ކުއޯ ދެމެހެއްޓުމަށް އެދުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތްކަން ސާފުވާކަމާއި ވަކިން އަމުރު ނެރުމަކީ މުދަލުގެ ވެރިފަރާތުގެ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުމަށާއި، އިތުރު ގެއްލުންތަކެއް ލިބިދާނެ ފުރުޞަތު ކުޑަކުރުމަށް މުހިންމު ފިޔަވަޅުއެޅުމަކަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނެއެވެ.

14.ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2023/SC-A/28 ޤަޟިއްޔާގައި ވަކިން އަމުރު ނެރުމާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގައި "ބެލެންސް އޮފް ކޮންވީނިއަންސް" ޓެސްޓް ބޭނުންކުރަންޖެހޭނެކަމާއި، ހުކުމްކޮށްފައިވާ މައްސަލައަކީ ބަލާއިރު އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތާއި އިސްތިއުނާފަށްއެދޭ ފަރާތަށް ލިބޭ ގެއްލުން އަޅާކިޔުމުންކަމާއި މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފުކުރާފަރާތަށް ލިބެމުންދާ އިޤްތިޞާދީ ގެއްލުމާއި މުދަލުގެ މައްޗަށް އޮތް

ބައްޔަށް ލިބެމުންދާ އުނިކަމަށް ސިވިލް ކޯޓުން އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށް ރިޢާޔަތްކޮށްދެއްވާފައިވާކަމާއި ސިވިލް ކޯޓުން މި މައްސަލާގައި ބެލެންސް އޮފް ކޮންވީނިއަންސް ޓެސްޓް ރަނގަޅަށް ތަތުބީޤުކޮށްދެއްވާފައިވާކަން އިސްތިއުނާފުކުރާފަރާތުން ފާހަގަކޮށްދެއެވެ.

15.އަދި މީގެ އިތުރުން މ.ފާރަގަތީގެ އިމާރާތްކޮށްފައިވަނީ ލޯން ނަގައިގެން ކަމަށާއި، ކުލި ނުލިބި ލޯން ނުދެއްކިއްޖެނަމަ ގެ ވިއްކާލަންޖެހި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް މަސްއޫލުވާންޖެހިދާނެކަމަށް ސިވިލް ކޯޓަށް ވަގުތީ އަމުރެއް ނެރުއްވަން ހުށަހެޅުމުގައި މިކަންކަމުގެ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ލިބުމުންދާ ގެއްލުން އިސްތިއުނާފު ކުރާފަރާތް ލިބޭ ގެއްލުމަކަށްވެދާނެ ކަމަށް ހުކުމްކުރެއްވުމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނެއެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އެދޭގޮތް

16.އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އެދިފައިވަނީ:

16.1 މ.ފާރަގަތީގޭގެ 7 ވަނަ ފަންގިފިލާގައިވާ 701 އަދި 702 ނަންބަރު އެޕާޓްމަންޓްގައި މިހާރު ދިރި ބައިތަކު އެތަނުން ނުކުމެ، އެތަނުތަން ހުސްކޮށް، އެތަނުތަން ސަލާމަތާއި ބަރޯސާވާގޮތުން ފުރިހަމަކޮށް ދޫކޮށްދިނުމަށް އަމުރުކޮށް ނިންމެވުން؛

16.2 މ.ފާރަގަތީގޭގެ 7 ވަނަ ފަންގިފިލާގައިވާ 701 އަދި 702 ނަންބަރު އެޕާޓްމަންޓް، މުބަށްމަތު ޝަރީޢަތާއި މުބަށްމަތު ސަލާމަތް، ނުވަތަ އެދުނުމީހާގެ ހިޔާލުން އެތަނުގައި ބައިތިއްބާފައިވާ މުދާ ނުވަތަ އެ ދުނިޔާނުދި އެތަނުގައި ލިބި މުދާ، 3 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ތަން ހުސްކޮށްދިނުމަށް އަމުރުކޮށްދިނުން؛

16.3 މ.ފާރަގަތީގޭގެ 7 ވަނަ ފަންގިފިލާގައިވާ 701 އަދި 702 ނަންބަރު އެޕާޓްމަންޓްތަކުގެ ދޮރުތަކުގެ ތަޅުދަނޑިއާއި ގޭގެ ބޭރު ދޮރާށީގެ ތަނުދަނޑި އަދި އެ ތަންތަނުގެ ބެލެނިވެރިކަން، 3 ދުވަހުގެ

ތުހުމަތުގައި ސުވާލާ އަހުމަދާ ބަލާފުޅުކުރުމަށް އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތުން ކަރުދާސްތަކެއް ނުވަތަ އެދުމުގެ

ރިޢާޔަތްކުރުން ނުވަތަ އެދުމުން ނާދި އެ ކަމުގައި ތިބި މީހުންނަށް އަމުދުކޮށްދިނުން؛

16.4 މި އިޖުރާއަތުތަކުގެ ސަރުކާރު ތަޙުޤީޤަށް ސުވާލާ އަހުމަދުގެ ބާވަތުގެ ކަރުދާސް ތަކުގެ

ކަރުދާސްތަކާއި ތަޖުރިބާކުރުމުގެ ގޮތުން ތަކުގެ ބެލުމުން ފުރުޞަތު ބަލާފުޅުކުރުން؛

16.5 ކަނޑައެޅިފައިވާ 3 ދުވަހުގެ މުއްދަތުގައި އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތުން ނުވަތަ އެ ދިމުނުގެ

ރިޢާޔަތްކުރުން އެ ކަމުގައި ބައިވެރިވެފައިވާ މީހުން ނުވަތަ އެ ދިމުނުގެ އެ ކަމުގައި ތިބި މީހުން،

އެ ކަންކަން ނިންމުމަށް، އަދި ސަރުކާރު ތަޙުޤީޤަށް ސުވާލާ އަހުމަދާ ބަލާފުޅުކުރުމަށް އިސްކާރުކުރެވޭނަމަ

ނުވަތަ ފަރުވާލެއްކުރެވޭނަމަ، ދުވަހުންނަށް އިޖުރާއަތުތަކަށް ވަކި، އެކަން ހުއްޓުމަށް، ކަމުގެ

ބެލުމުގެ ރިޢާޔަތް ސަރުކާރު ތަޙުޤީޤަށް ސުވާލާ އަހުމަދާ ބަލާފުޅުކުރުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވާނެ؛

16.6 ސުވާލާ އަހުމަދުގެ ދިފާޢަށްޓަކައި ކުރި ދެއްކުމަށް، އަދި އެ ކަންކަމުގެ ފުރާނަ ކަރަންޓު ބޮޑު ދުއްކުމަށް،

އަދި އެ ކަމަކަން ސުވާލާ އަހުމަދާ ބަލާފުޅުކުރުމަށް ހާޒިރުވެއްޖެނަމަ، ސިފައިން ކޯޓުގައި ހުކުރުވެފައިވާ

މަޢުލޫމާތުގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނުދުވަން އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތުގެ އިތުރު މުދާ ރާއްޖެއިން ބޭރަށް

ގެންދިއުން މަނާކުރުން؛

16.7 މި އަމުރާ ޚިލާފުވެއްޖެ ހިނދެއްގައި ކޯޓުގެ އިތުރު އަމުރަކާ ނުލައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުތަކުގައި

ބާރުލިބޭ ފުލުހުންނަށް އެކުލެވޭ އިޖުރާއާތު މި ކޯޓުން ލިބިގެންވާނެއެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތުން ފާހަގަކުރި ކަންކަން

17. ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2023/SC-A/28 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލުތަކަށް

ހުކުރުވެފައިވާ މައްސަލައަށް ތަޠުބީޤުކުރަންޖެހޭ ސަބަބެއް އޮތްކަމަށް ނުދެކޭކަމާއި ވަގުތީ އަމުރަކަށް އެދޭ

އެދުމުގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަމާއި ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުޞޫލުތަކާއި ޚިލާފަށް ގޮތެއް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް ބަޔާންކޮށްދީފައިވާކަމަށް ނުދެކޭކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތްތަކުން ބުނެއެވެ.

18. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން މި މައްސަލާގައި ސުޕްރީމް ކޯޓު ދަރަޖައަށް އެދިފައިވީ ނަމަވެސް، މިފަދައިން ސުޕްރީމް ކޯޓު ނުވަތަ ކުރިން އޮތް ހާލަތަށް އަސާސީ ޙުޤޫޤު ފުރުޞަތު، ދ.ގަވަރމެންޓުން އިސްތިއުނާފު ޝަރުޢީވާ ފަރާތް ކުރިއަށް ނަގާފައިވާ އުޞޫލުތަކުން ދަޢުވާ ރައްދުވެރިޔާއަށް ކުރިއަށްދިޔަ ރައްދު އުޞޫލުތަކުގެ ގޮތުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ދަޢުވާ 5 ގައި "ނޯޓިސް އޮފް އެޕީލްގެ ފޯމުގައި ހިމެނޭ ހިދާޔަތު" ގެ މައްސަލާގެ ގޮތުގައި 29 އޮގަސްޓް 2024 ގައި އިސްތިއުނާފުކުރެއްވީ މުޤައްރަރު ޝަރީޢަތުގެ ފަރާތުން ފޯމުގައި ސިޓީއަށް ރިޢާޔަތްކުރާއިރު އެ ސިޓީއަކީ އުޞޫލުތަކުގެ ތަރުތީބަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތާއި ޙަވާލުކުރުމުގެ ނޯޓިސްގައި އެނގޭން ހިމަނައިގެން އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތުން ފާހަގަކުރައްވާ.

19. އަދި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އެ ނޯޓިސްގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ކަންކަން އެކުލެވިގެންވާ ސައިކަލްފައިވާތީ، މި ނޯޓިސްއާއި ޙަވާލުކުރުމުގެ ތަރުތީބުގެ ތެރެއިން ވަކި ތަރުތީބެއް މުޅިން ނުވަތަ ޙަވާލުކުރުމުގެ ރިވާތާ ޖެހިފައިވާތީ ނޯޓިސްގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ސައި ކުރުމުން ޒިންމާ އުފުލިފައިވާ މ.ގާމިއްޔާ އުޞޫލުތަކުގެ ތަރުތީބު ހަވާލުކުރުމުގެ ބޮޑުން ގެންނަކަމާއި އެ ނޯޓިސްގައި ސައިކުރުމުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ޢިނާޔަތްކުރެއްވުމުގެ އުޞޫލުތަކުގެ ތަރުތީބު ފިޔަވައިގެންވާނަމަ އެ ނޯޓިސްގައި ސައިކުރުމުން އިނާޔަތްކުރުމުގެ ފުރުޞަތު އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް އޮތްކަން ފާހަގަކުރެއެވެ.

20. މ.ގާމިއްޔާ ގެ އުޞޫލުތަކުގެ ތަރުތީބުގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތާއި ޙަވާލުކުރުމާ ހަމައަށް ދައްކަންޖެހި ނުދައްކާވާ ޖުމުލަ ފައިސާ ކުރުމަށް 40،000 (ސާޅީސްހާސް) ރުފިޔާ ޝަރީޢަތް ގެ ތެރެއިން 20,000

(ވިހިހާސް) ދިވެހި ރުފިޔާ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ އެދުމުގެ މަތިން އެ ފަރާތައި ހަވާލުކުރުމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާފަރާތް ދިރިއުޅުއްވާ ދ.ކުޑަހުވަދޫއަށް ދިއުމުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް ފައިސާއި ހަވާލުކުރަންދިޔައިރު ހިފަހައްޓިކަމާއި ކޯޓަށް މައްސަލަ ހުށަހަޅާފައިވާކަމާއި އެއްވެސް ފައިސާއަކާއި ހަވާލުނުވެވޭނެކަމަށް އަންގާފައިވާކަމާއި މިކަމުންވެސް އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތުން ފައިސާ ދެއްކުމަށް މަސައްކަތްކޮށްފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ފައިސާއާ ހަވާލުކުރުމުގައި އެ ފަރާތުގެ ނިޔަތް ރަނގަޅު ނޫންކަން ހާމަވެގެންދާކަމާއި ގެއްލުން ކޮށްދެއްކުމަށް އެ ފަރާތުން ޤަޞްދެއް ދީފައިވާކަން ވެސް ސާބިތުވެގެންދާކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރެވޭ ފަރާތުން ބުނެއެވެ.

21. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތައި އިސްތިއުނާފުކުރެވޭ ފަރާތާ ދެމެދު އޮތް އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު ހަމަވެ، އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ބާކީހުރި ފައިސާ [illegible] ކުރީގެ ފައިސާގެ ތެރެއިން ބާކީވާ 40,000 (ސާޅީސްހާސް) ދިވެހި ރުފިޔާ 5 އޮގަސްޓު 2024 ވަނަ ދުވަހު އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ އެކައުންޓަށް ޖަމާކޮށް އިސްތިއުނާފުކުރެވޭ ފަރާތުގެ [illegible] ހާޒިރުވާ އެންމެހާ އިލްތިޒާމުތައް އަދާކުރުމުގައި އިސްތިއުނާފުކުރެވޭ ފަރާތްތަކުގެ ކިބައިން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް ލިބެން ގެއްލުމެއް އޮތްކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރެވޭ ފަރާތްތަކުން ނުދެކޭކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ފަރާތުން އެދޭގޮތް

22. އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ފަރާތްތަކުން އެދުނީ ސިވިލް ކޯޓުން ވަގުތީ އަމުރާ ގުޅިގެން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަކީ ޤާނޫނާއި ގަވާއިދުތަކާއި ކަނޑައެޅިފައިވާ އުސޫލުތަކާއި އެއްގޮތަށް ނިންމަވާފައިވާ ނިންމުމެއް ކަމަށް ކަނޑައަޅައި، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނިންމުމަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭ ފަދަ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށެވެ.

އިސްތިއުނާފުގެ ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން

23. ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައަކީ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1663-CVC-2024 ޤަޟިއްޔާގެ ތެރެއިން އިސްތިއުނާފުކުރާ ސުލްޙަތާ އަބްރަހުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ އެދިފައިވާ ވަގުތީ އަމުރު ނެރެދިނުމަށް އެ ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ އިސްތިއުނާފީ ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައެކެވެ.

24. އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ދަޢުވާގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާއަކީ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް (ދައުލަތް) ވ. މާލެ ހައި ޕްރޮޕަރޓީޒް ލިމިޓެޑް**[9] ދަޢުވާގައި، ޝަރީޢަތުގައި ހިނގަމުންދާ މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ކަމެއް ނުވަތަ ޙާލަތެއް އެ އޮތްގޮތަށް ދެމެހެއްޓުމަށް އަންގައި ކޯޓުން ނެރޭ އަމުރަކީ ޝަރީޢަތުގައި އޮތް މައްސަލައަށް ބާރުލިބޭ ގޮތުން ގޮތެއް ނިމުމަކަށް ނުދާނެކަމަށް ކަށަވަރުކޮށްދިނުމަށް ކޯޓުތަކުގެ ބާރުގެ ތެރޭގައި އޮތް އިދާ، އަދި އެ ދަޢުވާގައި ވާ ބެލެންސް އޮފް ކޮންވީނިއަންސް ޓެސްޓް ހިފަހައްޓަން ވަގުތީ އަމުރުގެ ނިންމާފައިވާކަން ބެލުން ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

25. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ މައިގަނޑު އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ ބިނާވެފައިވަނީ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް (ދައުލަތް) ވ. މާލެ ހައި ޕްރޮޕަރޓީޒް ލިމިޓެޑް**[10] ދަޢުވާއާއި ޚިލާފަށް ވަގުތީ އަމުރު ނުވަތަ ސްޓޭޓަސް ކުއޯ ދެމެހެއްޓުމުގެ މައްސަލައެވެ.

26. ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް (ދައުލަތް) ވ. މާލެ ހައި ޕްރޮޕަރޓީޒް ލިމިޓެޑް**[11] ދަޢުވާގައި ޝަރީޢަތުގައި ހިނގަމުންދާ މައްސަލައެއްގައި ހިމެނޭ ކަމެއް ނުވަތަ ޙާލަތެއް އެ އޮތްގޮތަށް ދެމެހެއްޓުމަށް އަންގައި ކޯޓުން ނެރޭ އަމުރަކީ އެއީ ޖަވާބުދާރީ ބަލައިދިނުމަށް ކޯޓުތަކަށް ވަސީލަތެއް ދޭ ވާޖިބެއް

9 2023/SC-A/28
10 2023/SC-A/28
11 2023/SC-A/28

ރައްދުކުރުމާއި ވަގުތީ ރައްދު ދިނުމުން ޝަރީޢަތުގައި އޮތް މައްސަލައަށް ޤާއިމު ގޮތުން ގޮތެއް ނިމުނީ ކަމަށް ނުބެލެވޭނެކަމަށް ބައިނަލްއަޤުވާމީ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައެވެ.

27. މި މައްސަލައިގައި ސްޓޭޓަސް ކޯ ދެމެހެއްޓުމަށް ކޯޓުން އާއި އެދި ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި އެއްބަސްވުން ހެދުމުގެ ކުރިން އޮތް ހާލަތަށް ސްޓޭޓަސް ކޯ ގެންދިއުންތޯ ނުވަތަ ކޯޓަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅުއްވި އޮތް ހާލަތަށް ސްޓޭޓަސް ކޯ ގެންދިއުމަށް ޝަރީޢަތުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް ކުރި ސަބަބާއި ދެމެދުން އެ ފަރާތުން ބޭނުންވެވަނީ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އެދިފައިވާނީ އެއްބަސްވުން ހެދުމުގެ ކުރިން އޮތް ހާލަތަށް ސްޓޭޓަސް ކޯ ގެންދިއުމަށްކަމުގައި ކުރީގައި އޮތްގޮތަށް ސަރުކާރުގެ އަމިއްލަކަމަށް އެޕޮއިންޓްމަންޓު ލިބެންކަމަކަށް. މި ސަބަބާއި ދެމެދުން އިސްތިއުނާފުކުރާއެދުނު ބޭނުންވެވަނީ ހުކުމެއްވެއްޖާ ލިޔުންތެރިއަކަށް ބަލާއިރު އިސްތިއުނާފުކުރާއެދުނީ ފަރާތާއި ދެފުދު އެކު އެއްބަސްވުން ނިމުމަކަށް އައުމަށްފަހު އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތާއި އެޕޮއިންޓްމަންޓް ހަވާލުކުރުމުގެ ވައުދުގެ ވަކިކުރުމުގެ ބާރު މިހާރު ލިބިފައިވާ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަކަށް ކަމުގައެވެ.[12]

28. އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ފައިލާ މަސައްކަތްތަކާ ބެހޭ ދާއިރާގެ އެމްޕްލޯއީ ޤަވާޢިދުގެ އެޕޮއިންޓްމަންޓް 701 އަދި 702 ކަށްއަކަށް ދިނުމުގެ ގޮތުން ސަރުކާރު އަލަށްވާ އާއި އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ މުއައްސަސާ ޝަރީޢަތް ދެމެދު ވާއިރާ އެއްބަސްވުން 10 އޮގަސްޓް 2024 ގައި ނިމުމުގައި ތަޢާރަފުކުރިކަން ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ވާއިރާ އެއްބަސްވުމުގެ އެޕޮއިންޓްމަންޓް 2 އާއި ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދެފަރާތުން ތަޢާރަފާއި ވާހަކަތަކެއް އެނގެން އޮވެއެވެ.

29. އަދި މުޤައްރަރު ޝަރީޢަތުގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް "ޕާސްޕޯޓް އޮފް ފޯރިނަރސް ޕްރޮސެސް އެންޑް ރި ރިވިއުން" (29 އޮގަސްޓް 2024) ސިޓީއަށް ރިޢާޔަތްކުރާއިރު އެ ސިޓީގައި އެޕޮއިންޓްމަންޓް

[12] މައްސަލައާ ގުޅިގެން 12 ނޮވެމްބަރު 2024 ގައި ބޭއްވުނު ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލިސް

ހުސްކޮށް އެޕާޓްމަންޓްތަކުގެ ތަޅުދަނޑިތައް އިސްތިއުމާލުކުރާ ފަރާތާއި ޙަވާލުކުރުމުގެ ނޯޓިސްކަން އެނގެންއޮތުމެވެ. އަދި މި ނޯޓިސްގައި މި ސިޓީއާއި ތަޅުދަނޑިތައް ލިބިފައިވާކަމަށް އެކޮންޓްރެކްޓަރު އިސްތިއުމާލުކުރާ ސްޓާފުން އަތްމަތީ ސޮއިކޮށްފައި އޮތީކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މި ބަޔާނުގޮތަކަށް ސްޓާފުން އަޙްމަދުގެ ފަރާތުން އިންކާރުކޮށްފައި ކޮށްފައި ނުވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

30. ސްޓާފުން އަޙްމަދުގެ ފަރާތުން އެޕާޓްމަންޓްތަކުގެ ތަޅުދަނޑިތައް ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ވެފައިވާ ކުރީގެ އެއްބަސްވުމާ އެއްގޮތަށް ޙަވާލުކުރެވިފައިވާކަމަށް ބިނާކަމަށްވެސް މި ކޯޓާއި ސިވިލް ކޯޓަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ޑޮކިއުމަންޓްތަކަށް ބަލާއިރު ފުރިހަމަ އެއީ އިސްވެ ދެންނެވުނު ގޮތަށް އެޕާޓްމަންޓްތަކުގެ ތަޅުދަނޑިތައް އަތުގެ ފިޔަކަށްވެސް އިސްތިއުމާލުކުރާ ފަރާތާއި ޙަވާލުކުރެވިފައިވާކަމުގައި އަރުތަކުނަނަން ސާބިތުކުރެވެއެވެ.

31. ވަގުތީ އަމުރަށް އެދި ފަރާތަށް ވަގުތީ ފަރުވާއެއްދީ ހިމާޔަތްކޮށް ދަޢުވާކުރަން ޤާނޫނީ ބަރުދަން އޮތްތޯ ނުވަތަ ނެތްތޯ ބެލުން ބަޔާންކުރެވޭގޮތުގައި އަމުރުކުރުމުގައިވެ. އިސްތިއުމާލުކުރުމުގައިވާ ނިންމުމަށް ބަލާއިރު، އެ ނިންމުމަކީ މަދަނީ ޝަރުޢީގޮތުގައި މ.ޖާޑަމީގޭގެ 701 އަދި 702 ވަނަ އެޕާޓްމަންޓްގެ ތަޅުދަނޑިތައް ބެލެނިވެރިކަން އިސްތިއުމާލުކުރާ ފަރާތާއި ޙަވާލުކުރުމަށް އަމުރުކޮށްދިނުމަށް އެދި ހުށަހެޅި ވަގުތީ އަމުރަށްދެވުނު ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއްކަން އެނގެއެވެ.

32. އިސްވެ ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ކަންތައްތަކުން އިސްތިއުމާލުކުރައްވާ ފަރާތާއި ސްޓާފުން އަޙްމަދާ ދެމެދު އެއްބަސްވުން ނިމުމަކަށް އައިސްފައިވާކަމާއި އަދި އެޕާޓްމަންޓްތަކުގެ ތަޅުދަނޑިތައް ވެރިފަރާތާ ޙަވާލުކޮށްފައިވާކަން އެނގެން އޮތުމުން، އަދި އަޙްމަދުން އެޕާޓްމަންޓްތައް އިސްތިއުމާލުކުރައްވާ ފަރާތްތަކުގެ ބޭނުމުގެ ދަށުގައި ވާކަމަށް ދަޢުވާލިބޭފަރާތުން ފަދަ ހެއްކެއް ނުވަތަ ޒަރީޢާއެއް ހުށަހަޅާފައި ނެތީ އާއި އެ ތަނުގައި މިހާރު އެދުމުން ބަޔަކާ އިސްތިއުމާލުކުރައްވާ ފަރާތްތަކާ އޮތް ގުޅުމަކީ ކޮބައިކަން މިނިވަން އެނގެން ނެތީ އިސްތިއުމާލުކުރައްވާ ފަރާތްތަކުގެ ހިމާޔަތުގެ ދަށުގައި އޮތްކަން ޝަރީޢަތަށް ސާބިތު

ބެލެވެންނެތް އެގްރީމަންޓްތަކުގެ އަޞްލު ފޮރިކަން ސުލްޖާރާ އަރަމަދުއަން ހަވާލުކުރުމަށް އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތުގެ މައްޗަށް އަމުރުކޮށްދިނުމަށް އެދިފައިވާކަމަށް، އެކަން އެގޮތަށް ކޮށްދޭން ނުކުތަށް ދަރުކާޖެން ނިންމި ނިންމުމުގައި ޤާނޫނީ ގޮތުން އޮތް މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުގައި ބެލެވިދާނެ ފާހަގަކުރުމަށް އަދުލުއިންސާފުގެ ނުބައިފަލަކަށް. މިގޮތުން މި ތަންކުގައި މިހާރު އުނޫ ބަރަކު އިސްތިއުނާފު ހަރުދަށް ފަރާތު ކުރާސަލަ ޖެހޭ ބައިތިރާކަން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ ބަޔާންވަސް އެކިގޮތްތެވެ. އަދި މި ތަންކުގައި އުނޫ ބަރަކު އިސްތިއުނާފުހަރުދަށް ފަރާތުން ބައިވެރިވާށެވެ ބުނާބައްޔަކަށް އެކިގެންނެވެ. ހުށަހެޅި ފަރާތުން ހިނގަދާކުއިގަށް ނިސްބަތްވެ، މި ތަންކުގައި މިހާރު އުނޫ ބަރަކު މި ތަނުން ނުކުމަން އިސްތިއުނާފުހަރުދަށް ފަރާތުގެ ދަށުދަތުގެ ކުރަސަށް ޤާނޫނީ ސަރަހައްދު އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަކަށް ބެލެވިދާނެކަމެވެ.

33. އަދި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ޤަރަޒަކާއިގެން ސުލްހުވާ ކޮށްގެ **އެޗަރީސް ޖެނެރަލްގެ އެޕީއެސް (ބަރުކަތް) އެ. މާލެ ހައި ގެރަނީފްވް ލިމިޓެޑް** ފުސްވެހިކަތުގައި ކަސޭހަރާފައިވާ އުމުރަޓްރަކަން ބަވާލެވި ޤަރަޒަކާއިގެން ކަނޑަކަން މި މައްސަލައިން ތަޙުޤީޤުކުރުމުގައި އެދިފައިވާމާލަޔަން، އެބަހި، އެއްބަސްވުން ގެދުރުގެ ކުރިން ފުރަތަމަ ޝަރީޢަތުގައި ހުށަހަޅާދާތީއެވެ، އެވީ މި މައްސަލަގެ ސުޓޭޓަސް ކުރި ދަފުރެއްގެ ނިސްބަތުން ބަލައިގެން، އެ ހުށަހެޅި މި މައްސަލަގައި ތަޙުޤީޤުކުރެވިފައިވާ ޤާނޫނީ ހަމައެއް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް ބެލެވިދާނެކަމުގައި އަރުވަން ނުދެކެމެވެ.

34. ބެލުމަށް އޮތް ކޮންސިޑަރޭޝަން ގެދަލުކުރުން ޤަރަޒަކާއިގެން ނުހަވާއަށް ބަލާއިރު، ވަކި އަދުލައް ނުރަ ނުދިނުމަށް ލިބޭނެ ގެއްލުން ވަކި އަދުލައް ނުރަދިނެގެން ލިބޭނެ ގެއްލުމަކަށްވުރެ ބޮޑު ނަމަ ވަކި އަދުލައް ނުރަދިނުމަށް ކުރުވިދާނެކަމަށް އެކަމެވެ. މި ނުހަވާއާދެ މި ކޯޓުން ގޮތުގެ ކަނޑައެޅުމަށް ބަލާއިރު، އަދުލުއިންސާފު ޤަރަޒަކުރުވާ އެއް ކަމަކީ، މި މައްސަލައިގައި ވަކި އަދުލައް ނުރަދިނުމަކީ ފަރު ޙާލަތެއް ބޮޑުކަން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް ދެއްކުވުން ލިބިފައިވާކަމެވެ. އަދި އަންނަ ކަމަކީ އިލާވަ ނުހަކުވާން

ގެއްލުމެއް އޮތްކަން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަކުން ދައްކަވައި ދެވިފައިނުވާކަމެވެ. ވަގުތީ އަމުރެއް ނެރެފިނަމަ، އެ ތަނުގައި އުޅުމުންދާކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނާ ބަޔަކު އެ ތަނުން ނުކުމެ އެ ތަން ހުސްކުރަންޖެހޭއިރު، އެ ތަނުގައި އުޅުމުންދާކަމަށް ބުނާ މީހުންގެ އެއްވެސް ބަޔަކަށް ނޯޓިސް، ނުވަތަ ބަސް ބުނުމަށް ފުރުސަތެއް ނުދީ އެ މީހުން އެ ތަނުން ނެރުމަކީ ވަގުތީ އަމުރެއް ނެރުމަކީ ޢަދުލު އިންސާފުގެ ހަމަތަކާވެސް ޚިލާފު އަމުރަކަށްކަމުގައި ބެލެވެއެވެ.

35. ބެލުމުން އޮތީ ކޯޓުވިއުނިސަން ބަލައި ވަގުތީ އަމުރު ނުކުތާތަކާމެދު އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނި ނަމަވެސް، މި މައްސަލައިގައި އެފަދަ ގޮތަކަށް އޮތްކަން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަކުން ބުނެދިފައިވާތީއެއް ނުފެނެއެވެ.

ނިންމަން ފެންނަގޮތް

36. އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން އެހެން ހުރުމުން، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 144-B8/VN/2024/01 ވަގުތީ އަމުރާމެދު ނިންމިގޮތުގައި ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަކީ ބަދަލު ގެނެސްދޭން ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ފާހަގަވާން ނުފެނުމުން، އެ ނިންމުން ބާޠިލުކުރަން ތަނެއް ނުވާކަމަށް މި މައްސަލަ ނިންމަން ފެނެއެވެ.

ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން މަޒީދުގެ ރައުޔު

37. އަޅުގަނޑު ފަނޑިޔާރު ހަސަން ޝަފީޤުގެ ރައުޔާ އެއްބަސްވަމެވެ.

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ ރައުޔު

38. އަޅުގަނޑު ފަނޑިޔާރު ހަސަން ޝަފީޤުގެ ރައުޔާ އެއްބަސްވަމެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ އިޖުރާއަތު ބާޠިލްކޮށްދިނުން

39. މި ޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ނިންމުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު މި މައްސަލައިގެ ހުށަހެޅުނުފަރާތަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އެގޮތުން، އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅުމުގެ މުއްދަތަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން މި ޤަޟިއްޔާ ނިންމާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހެވެ.[13] އަދި އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ނޯޓިސް ހުށަހަޅުއްވާފަރާތުން ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތައް ފުރިހަމަކުރަމުން، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ މުއްދަތު ގުނަން ފަށާނީ ތާރީޚަކީ އެ ނޯޓިސް ހުށަހަޅުއްވާ ތާރީޚެވެ.[14] އެހެންނަމަވެސް ޢާންމުކޮށް ނޯޓިސް ބައްލަވާފައި އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހަޅުއްވާނީއެވެ.[15]

ޙުކުމް:

ދެންފަހު، އިސްލާމް ދީނުގެ އުސޫލުތަކާއި ޤާނޫނުތަކާ ގުޅޭގޮތުން ކަންކަން އެގޮތުގެ މަތިން ހުކުމް، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 144-B8/VN/2024/01 ފައިލް އަދުލުއްޢަދާލަތު ނިންމާގޮތުގައި ނިންމުމަކީ ބަދަލުކުރެވެން ޖެހޭ ފަދަ ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް، މި މައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްތިފާޤުން ކަނޑައަޅައި ޙުކުމްކޮށްފީމެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާ ބަލައި ޙުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޒީދު | ފަނޑިޔާރު ހަސަން ޝަފީޤު (ރިޔާސަތު) | ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަލީމް

[13] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

[14] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)

[15] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)